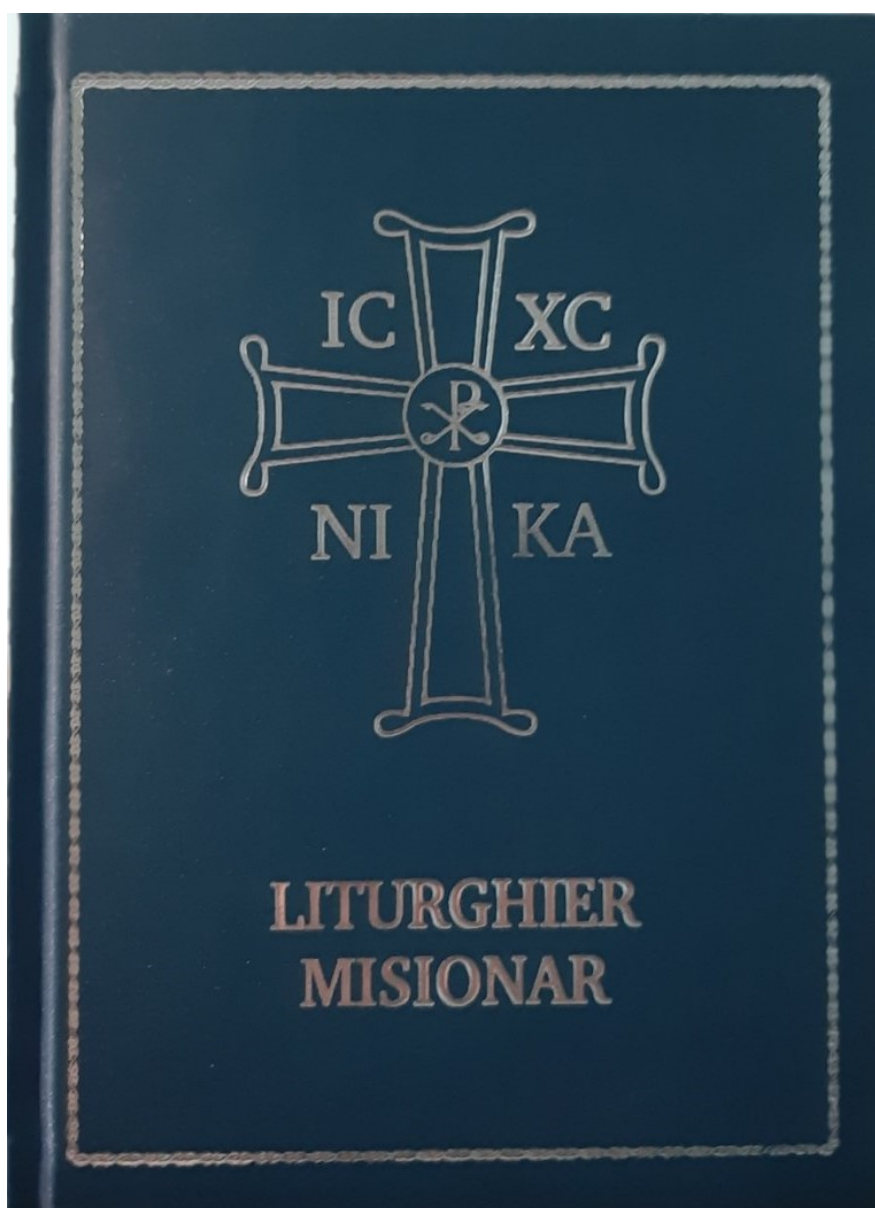

LITURGHIERUL MISIONAR - o abordare catehetică, pastorală și misionară a slujbelor ortodoxe

Ieromonah Petru (Pruteanu)
Teologie.net, 9 decembrie 2019

Mânat de propriile căutări și trăiri, precum și de îndemnul și încurajările mai multor preoți și prieteni, deja de peste 10 ani lucrez la un proiect misionar de redactare a textelor liturgice. Cu ajutorul lui Dumnezeu, acum a ieșit de sub tipar prima ediție a unui Liturghier

Misionar, care este menit să-i ajute în primul rând pe preoți, dar și pe studenții la teologie și pe simplii credincioși să înțeleagă locul și sensul fiecărui element liturgic din slujbele Vecerniei, Utreniei și a Liturghiei. O asemenea abordare a slujbelor ortodoxe există deja de mai mult timp în diaspora ortodoxă și aceasta nu este nici pe departe o inovație sau o trădare a Tradiției Bisericii, ci o înțelegere a priorității „duhului” față de „literă”, și o ștergere a prafului sau a fumului (deja alergic) ce s-a depus peste textele liturgice. Conform hotărârilor Sinodului VII Ecumenic, dacă chipul unei icoane nu mai este clar și nici nu poate fi restaurat, acea icoană trebuie scoasă din uzul liturgic, pentru că nu-și mai împlinește rostul inițial; în cel mai bun caz ea devine piesă de muzeu. O abordare asemănătoare Biserica a avut-o și față de slujbe și textele liturgice, deși, întotdeauna au existat oameni care consideră că și icoanele, și slujbele, chiar dacă nu mai sunt înțelese și deslușibile, trebuie lăsate neatinse, deși însăși această neatingere nu înseamnă conservare, ci ignoranță, care lasă să se adune și mai mult praf sau fum... Deci eu nu am făcut altceva decât să șterg praful și să restaurez chipul unor elemente liturgice devenite neclare sau lipsite de sensul lor primar.

Principiile de lucru la Liturghierul Misionar au fost enunțate și în Introducerea acestei cărți, pe care o redăm mai jos:

În „Concepția misionară a Bisericii Ortodoxe Ruse” din 27 martie 2007, una din metodele misionare ale Bisericii este numită „liturghia/slujba misionară”, adică Liturghia și Laudele la care rugăciunile preotului se citesc în voce, iar la nevoie, preotul face unele pauze în timpul slujbei, pentru a veni cu unele explicații catehetice. Cu mult înainte de această hotărâre sinodală, și nu doar în Biserica Rusă, preoții au simțit nevoia unei astfel de „Liturghii misionare”, dar în lipsa unei rânduiei oficiale, fiecare slujea cum credea că e mai bine. Asistând personal la unele din aceste slujbe, conștiința mea de preot și „liturgist” a cunoscut stări și de admirație, dar și de dezamăgire. Cu greu însă m-am lăsat convins să elaborez o rânduială „avizată”, care să-i ajute și pe cei mai puțin inițiați.

Prin urmare, acest Liturghier reprezintă o versiune de probă a unui proiect de reeditare a textelor liturgice în conformitate cu vechile rânduiei și practici ale Bisericii, adaptate la realitățile și necesitățile misionare ale timpului și locului în care trăim și slujim, după o minuțioasă cercetare a istoriei și textologiei rânduiei liturgice. Fiecare element sau text liturgic menționat aici, fie el și cel mai neînsemnat sau necunoscut, are cel puțin o mărturie istorică în bogata Tradiție a Bisericii – acesta fiind principalul criteriu după care am lucrat.

Rugăciunile preotului au fost plasate la sfârșitul ecteniilor, înainte de ecfonise, așa cum au fost ele concepute, deși unele au rămas să fie citite în taină (la Vecernie sau la Utrenie), întrucât rugăciunile provin din rânduiala Catedralei din Constantinopol, unde Vecernia și Utrenia avea o cu totul altă rânduială și nu corespunde numărului de ectenii și cântări de acum.

Explicații detaliate privind unele modificări realizate, în special la Liturghie, se pot găsi, conform paginilor indicate, în cartea „Liturghia Ortodoxă, istorie și actualitate” (abreviat: LOIA), ediția a II, Sophia, București 2013. Pentru cei care nu au studiat acest tratat istorico-liturgic le va fi mai greu să înțeleagă unele schimbări pe care le

vor întâlni în rânduiala de față.

Acest Liturghier nu se vrea a fi un substitut sau o corectare a Liturghierului oficial, ci reprezintă doar o formă de redactare, care-i poate ajuta pe unii preoți și credincioși să înțeleagă mai bine sensurile adânci ale cultului ortodox. Cu binecuvântarea chiriarhului, rânduiala propusă aici poate fi folosită în cult, iar elementele care aici lipsesc, vor fi preluate din Liturghierul oficial.

Cuprinsul acestei cărți este și el interesant și oarecum diferit față de Liturghierul clasic (oficial). Aici, pe lângă Liturgia Darurilor Înaintesfințite unită cu Vecernia avem și o Liturghie specială a Darurilor Înaintesfințite unită cu Obednița, pentru a putea fi săvârșită în prima jumătate a zilei. De asemenea, am diortosit și editat Rugăciunile [din spatele] Amvonului pentru principalele sărbători și zile speciale ale anului liturgic. În Anexă am editat și Antifoanele zilnice ale Liturghiei, uitate în tradiția liturgică românească, precum și unele comentarii mai extinse care justifică și explică anumite modificări făcute în textul liturgic.

CUPRINS

Introducere	3
Vecernia	5
Utrenia	22
Pregătirea pentru Proskomidie	40
Rânduiala Proskomidiei	47
Liturghia Sf. Ioan Gură de Aur	65
Liturghia Sf. Vasile cel Mare	129
Liturghia Darurilor Înaintesfințite	160
Altă Liturghie a Darurilor Înaintesfințite unită cu Obednița ...	189
Rânduiala Litiei în cadrul Privegherii	208
La Sfârșitul Miezonopticii și al Pavecerniței Mari	216
Otpusturile praznicelor împărătești	219
Isodicoanele, adică stihurile Intrării Mici la Liturghie	226
Rugăciunile din spatele amvonului	229
Litia mică pentru cei adormiți	242
Rugăciune de binecuvântare	245
Rânduiala sfintei împărtășiri	248
Rugăciunile dinainte de dumnezeiasca împărtășire	260
Rugăciunile de mulțumire după dumnezeiasca împărtășire	271

ANEXE

Psalmii și Antifoanele Obedniței	277
Comentariul I	283
Comentariul II	286
Comentariul III	288
Bibliografie	291

Cartea, tipărită cu binecuvântarea ÎPS Vladimir, mitropolitul Chișinăului și al Moldovei, este adresată tuturor clericilor și credincioșilor vorbitori de limbă română, și sper din tot sufletul ca această ediție, evident perfectibilă, să fie luată în seamă de editorii Liturghierului oficial al BOR sau, cel puțin, să genereze discuții academice constructive privitoare la editarea noilor cărți de cult.

În curând cartea se va vinde în mai multe librării bisericești din Republica Moldova și România, dar vor putea fi comandate și în străinătate. Precizăm că acest Liturghier are 300 de pagini în format A5, are coperti groase, învelite în piele, este tipărit în două culori: negru și roșu, și are două semne de carte.

Pentru detalii privind achiziționarea cărților în Moldova și România vă puteți adresa la adresa de email: shopping.cartereligioasa@gmail.com sau pe viber la numărul: 0037368202508.

Pentru a achiziționa cartea în Europa Occidentală și America, puteți face comanda la adresa de email: ierompetru@gmail.com